

12.7.2010

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Dotyczy: Petycji 0150/2004, którą złożył José Carlos Faria Feijoeiro (Portugalia) w imieniu „Comissão de Ambiente e Defesa da Ribeira dos Milagres”, z 2500 podpisami, w sprawie zanieczyszczenia rzeki przez ubojnię trzody chlewnej

1. Streszczenie petycji

Składający petycję wyjaśnia, że od lat 70-tych hodowla trzody chlewnej rozwija się na obszarze sąsiadującym z rzeką Milagres w Portugalii. Odpady i ekskrementy zwierząt są odprowadzane bezpośrednio do rzeki, gdzie nie znajduje się żadna instalacja oczyszczania. Mieszkańcy nadbrzeża skarżą się na przykre zapachy. Na odcinku, gdzie rzeka wpada do Atlantyku, dostęp do morza był czasami niemożliwy z powodu zanieczyszczeń. Władze nie interweniowały i nadal nie interweniują, między innymi dlatego, że hodowla trzody chlewnej przeżywa obecnie kryzys i że ubojnie są źródłem dochodu i dają zatrudnienie wielu mieszkańcom regionu. Tymczasem zanieczyszczenie stało się tak poważne, że składający petycję uznali, że nadszedł czas na interwencję Unii Europejskiej w tej sprawie.

2. Dopuszczalność

Petycję uznano za dopuszczalną w dniu 9 lipca 2004 r. Zwrócono się do Komisji, aby dostarczyła informacje (art. 192 ust. 4 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji, otrzymana dnia 7 grudnia 2004 r.

"Składający petycję twierdzi, że ścieki pochodzące z instalacji hodowlanych trzody chlewnej w miejscowości Milagres znajdujących się w gminie Leiria, są odprowadzane bezpośrednio do okolicznego strumienia – „Ribeira dos Milagres” – bez uprzedniego właściwego oczyszczenia, co pociąga za sobą nie tylko zanieczyszczenie wspomnianego strumienia, ale także zanieczyszczenie kąpielisk na plaży w Vieira i w Leiria.

Obszar „Ribeira dos Milagres” jest położony w dorzeczach rzek Lis i Seiça.

Władze Portugalii złożyły w 1997 r. wniosek do Funduszu Spójności na dofinansowanie pierwszego etapu budowy kanalizacji ściekowej w dorzeczach wyżej wymienionych rzek. W odpowiedzi na wniosek, w dniu 15.12.1999 r., zapadła decyzja o przyznaniu z Funduszu Spójności kwoty 11 milionów euro.

Drugi etap projektu, który powinien zakończyć się 30.06.2005 r., jest również współfinansowany przez Fundusz Spójności, na mocy decyzji z dnia 29.12.2000 r., w wysokości 33 milionów euro.

W trakcie wnioskowania przez władze Portugalii o dofinansowanie projektu budowy zintegrowanego systemu kanalizacji w dorzeczach rzek Lis i Seiça do Funduszu Spójności, Komisja nałożyła wymóg, aby źródła zanieczyszczenia przemysłowego w postaci ścieków pochodzących z instalacji wykorzystywanych w hodowli trzody chlewnej były poddawane wstępnemu oczyszczaniu, celem dostosowania parametrów tych ścieków, zanim zostaną przekazane do oczyszczalni ścieków komunalnych, przewidzianych do współfinansowania przez Fundusz Spójności. Wydaje się, że te stacje wstępnego oczyszczania, do wykonania których zobowiązano związek hodowców trzody chlewnej z obszaru Leiria, wciąż jeszcze nie zostały uruchomione.

Komisja informuje Komisję Petycji, iż trwa wyjaśnianie z władzami Portugalii sytuacji opisanej w petycji, z jednej strony w świetle zobowiązań wynikających z przepisów dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych¹ i dyrektywy 76/160/EWG z dnia 8 grudnia 1975 r. dotyczącej jakości wody w kąpieliskach² i z drugiej strony w świetle zobowiązań podjętych w ramach projektu finansowania wspólnotowego."

4. Dodatkowa odpowiedź Komisji, otrzymana w dniu 20 października 2005 r.

Komisja zwróciła uwagę władz portugalskich na przedstawioną sytuację w świetle przepisów wspólnotowych obowiązujących w tej dziedzinie, w szczególności tych, o których mowa w dyrektywach 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych³, 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty⁴ oraz 76/160/EWG z dnia 8 grudnia 1975 r. w sprawie jakości wody w kąpieliskach⁵.

Podczas posiedzenia, które odbyło się w Lizbonie, władze portugalskie skorzystały z okazji, by przekazać Komisji kilka wstępnych informacji w tej sprawie.

---

¹ Dz.U. L 135 z 30.5.1991, s. 40.-52

² Dz.U. L 31 z 5.2.1976, s. 1.-7

³ Dz.U. L 135 z 30.5.1991, s. 40.-52

⁴ Dz.U. L 129 z 18.5.1976, s. 23.-29

⁵ Dz.U. L 31 z 5.2.1976, s. 1.-7

W odniesieniu do oczyszczalni ścieków pochodzących z hodowli trzody chlewnej władze portugalskie poinformowały, że z ramach zintegrowanego systemu kanalizacji w tym regionie przewidziano budowę trzech oczyszczalni, przy czym zakończenie prac nastąpi nie wcześniej niż pod koniec 2006 r. W każdym razie, według władz portugalskich, z jednej strony przy odprowadzaniu ścieków spełnione muszą zostać warunki ustanowione w licencji udzielonej przez władze państwowe spółce RECIDIS odpowiedzialnej za zarządzanie tym systemem, z drugiej zaś do zakończenia prac przyjęte zostało rozwiązanie tymczasowe polegające na rozściełaniu obornika, unikając jego odprowadzania do środowiska wodnego. Dodatkowo, zgodnie z informacjami przedstawionymi przez te władze, działalność gospodarstw jest poddawana kontroli. W 2004 roku w 220 z 370 podmiotów objętych systemem przeprowadzono kontrole i jedynie w przypadku 10% z nich podjęte zostało postępowanie o naruszenie przepisów krajowych.

Władze portugalskie uściśliły, że w odniesieniu do sytuacji na plaży Vieira de Leiria wody kąpieliskowe zostały poddane analizie oraz że w przypadku pięciu kąpielisk stwierdzono niezgodność z dopuszczalnymi wartościami bakterii grupy coli ogólnie oraz bakterii grupy coli typu kałowego.

Władze portugalskie zobowiązały się do potwierdzenia tych i do przekazania dalszych informacji, o których mowa powyżej w odpowiedzi pisemnej, która zostanie wystosowana do Komisji.

Komisja podejmie konieczne środki, by zapewnić poszanowanie przepisów wspólnotowych mających zastosowanie w tej dziedzinie."

5. Odpowiedź Komisji, otrzymana dnia 29 listopada 2007 r.

Zgodnie z informacjami przekazanymi już wcześniej Parlamentowi Europejskiemu, w projekcie budowy zintegrowanego systemu kanalizacji w dorzeczach rzek Lis i Seiça przewidziano budowę trzech oczyszczalni (Norte, Milagres i Batalha), w celu specyficznej obróbki odpadów pochodzących z instalacji hodowlanych trzody chlewnej w gminie Leiria. Tymczasowo zarządzaniem obróbką tych odpadów zajmuje się stworzona w tym celu spółka RECILIS. Wszelkie zrzuty do środowiska wodnego podlegają warunkom bądź to licencji globalnej, przyznanej spółce RECILIS przez organ państwowy, bądź to licencji indywidualnych, przyznanych hodowcom, którzy nie chcieli przystąpić do licencji globalnej. Zgodnie z warunkami tych licencji odpady z instalacji są wstępnie rozściełane na ziemi, aby uniknąć ich odprowadzania bezpośrednio do środowiska wodnego. Dodatkowo, zgodnie z informacjami przedstawionymi przez władze portugalskie, działalność gospodarstw zajmujących się hodowlą trzody chlewnej jest poddawana kontroli, w wyniku której zostały wszczęte liczne postępowania o naruszenie przepisów krajowych w związku z nieprzestrzeganiem warunków licencji.

Zgodnie z najnowszymi informacjami udzielonymi przez władze portugalskie, gospodarstwa należące do systemu RECILIS stanowią obecnie 95% wszystkich hodowców w tym regionie. Jeżeli chodzi o budowę oczyszczalni, sytuacja przedstawia się następująco: prace nad oczyszczalnią Norte powinny zostać ukończone w listopadzie 2007 r., ukończenie oczyszczalni Milagres przewidziane jest w pierwszym półroczu 2009 r., natomiast

oczyszczalnia Batalha zostanie wybudowana jedynie w przypadku, gdy okaże się konieczne wzmocnienie mocy przerobowych systemu.

Władze portugalskie poinformowały ponadto, że nie zamierzają wyznaczyć obszaru, o którym mowa, jako strefy zagrożenia w rozumieniu dyrektywy dotyczącej azotanów¹, ponieważ licencja RECILIS nakłada obowiązek stosowania dobrych praktyk rolniczych i wdrażany jest program wykorzystania w rolnictwie szlamów powstałych z odpadów.

Komisja stwierdza, że wskutek przyjęcia szeregu środków zarządzania oraz programu budowy oczyszczalni sytuacja zmierza do poprawy. Komisja będzie w dalszym ciągu śledzić wdrażanie wyżej wymienionych środków, w szczególności poprzez monitorowanie projektów współfinansowanych przez Fundusz Spójności. Projekty te, wchodzące w skład globalnego projektu zintegrowanego systemu kanalizacji w dorzeczu rzek Lis i Seiça w gminie Leiria, dotyczą gromadzenia i oczyszczania ścieków komunalnych. System został pomyślany w taki sposób, aby odpady pochodzące z instalacji hodowlanych trzody chlewnej były poddawane wstępnemu oczyszczaniu, celem dostosowania ich parametrów, zanim zostaną przekazane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

6. Odpowiedź Komisji, otrzymana dnia 12 lipca 2010 r.

Zgodnie ze swoimi wcześniejszymi komunikatami Komisja pragnie dodatkowo wyjaśnić, że współfinansowanie wspólnotowe drugiego etapu budowy kanalizacji ściekowej w dorzeczu rzek Lis i Seiça, przeprowadzonego w latach 2000-2006 przy wsparciu z Funduszu Spójności, obejmuje wyłącznie podsystemy Olhalvas, Norte (wcześniej de Carreira) Ponte das Mestras, Fátima, Chão de Mendiga, Juncal i Pedreiras, które obejmują między innymi łącznie 6 oczyszczalni ścieków. Obiekty te zostały ukończone z punktu widzenia finansowego i materialnego w czerwcu 2008 r.

Oczyszczalnia ścieków w Milagres istotnie nie została zbudowana w wyżej wymienionym okresie, ani z pomocą UE ani wyłącznie z funduszy krajowych.

Według informacji przekazanych przez państwo członkowskie, w ramach współfinansowania z Sekcji Orientacji EFOGR Programu Operacyjnego CENTRO (2000-2006), został złożony wniosek o finansowanie inwestycji mających na celu regenerację środowiska w zakresie przetwarzania odpadów hodowlanych w Milagres. Wniosek ten, o wartości około 7 mln EUR, został zatwierdzony przez organ zarządzający, lecz nie został przedstawiony żaden wniosek o wypłatę przez deweloperów. Wobec powyższego finansowanie się nie odbyło.

Celem uzyskania dodatkowych informacji dotyczących poszczególnych projektów, należy zwrócić się do organu zarządzającego danym programem.

W odniesieniu do lat 2007-2013, na podstawie zatwierdzonych przez Komisję programów operacyjnych (PO) oraz kryteriów wyboru określonych przez odpowiednie komitety monitorujące, organy zarządzające wydawaniem środków, które potencjalnie mogłyby

---

¹ Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego; *Dziennik Urzędowy L 375 z 31.12.1991, s. 0001 – 0008.*

przyczynić się do udzielenia wsparcia finansowego oczyszczalni ścieków w Milagres (EFRR PO Centro, EFRR/FS PO „Rozwój Terytorialny” oraz EFRROW PO „Rozwój Obszarów Wiejskich”) nie zatwierdziły, do momentu przekazania niniejszego komunikatu Parlamentowi Europejskiemu, żadnego rodzaju pomocy wspólnotowej na rzecz tego obiektu.